

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Quæstio Prima. Quid sit Generatio Viventium?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

Addi etiam, ut includit singularitatem, & non subsistentiam, tum propter animatorum generationem, in qua corpus pro altera parte terminat Generationem ut quod in suo ordine, & tamen non est subsistens, cum sit alteri communicabile, tum, quia natura ut sic, seclusa subsistentia, est sufficiens terminus Generationis, ut patet de B. V. erga humanitatem Christi; tum denique, quia subsistentia est quid negativum, adeoque actio Generativa ad eam terminari non potest.

malis generationis est ille, quo generans assimilatur sibi genitum, secundum esse essentiale, seu specificum, sed hoc facit forma, & non aliqua unio, quæ est accidens, & merus respectus extrinsecus adveniens habens se per modum meræ conditionis applicantis causas intrinsecas: ergo forma erit terminus formalis quo, & non unio, tale namque est constitutum, qualis est formalis terminus constituens: unde si esset accidentalis, constitutum etiam esset accidentale. Neque est necesse, quod terminus formalis in generatione semper de novo accipiat esse per eam, nam æquè bene dicitur terminus ad quem, licet præexistat, dummodò de novo in materiam inducatur, & æquè bene sua munera specificandi & assimilandi exercet, ac si non præexistisset.

VII. Adversarii probant, formam debere esse terminum qui. Illud est terminus qui, quod secundum se propriè, & primò generatur, sed compositum non sic generatur secundum se totum, & primò, nam materia præexistit; ergo compositum non est terminus, sed sola forma, quæ sic primò & propriè generatur; sed Respondeo cum Doctore, compositum poni per se primò terminum generationis primitate adæquationis, non verò totalitatis; generatur enim in se, & per se, & non gratiã alterius, veluti forma, & hæc ratione dicitur per se primò generari.

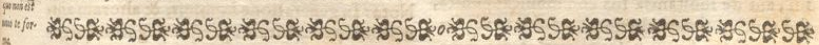
Ad alteram p, Scilicet corruptio-

nem, progrediendo, facilè est eam resolvere: unde etiam breviter eam expedit; nam si de ipsa corruptione loquamur sub ratione mutationis, subiectum est materia, in qua, velut in arena utraque exercetur mutatio: terminus autem est non esse, seu privatio formæ, nam quemadmodum in generatione transit materia de non esse formæ ad esse, ita e contra in corruptione transit de esse formæ, ad non esse formæ; si verò de ea loquamur in ratione destructionis, seu actionis destructivæ, terminus erit non esse compositi; sicut enim per generationem in ratione productionis solum compositum accipit esse, hoc enim est, quod propriè generatur, ita compositum est, quod propriè dicitur corrumpi, & per corruptionem desinere, secus est de forma, quæ sicut non dicitur propriè generari, sed educi de potentia subiecti, ita nec propriè dicitur corrumpi, sed desinere in materia, & in ejus potentiam rursus reduci, tamen ob nominum penuriam dicitur etiam forma corrumpi.

X. Declaratur subiectum corruptionis sicut & terminus.

VIII. Joannes à S. Thoma Probat subsistentiam esse terminum qui. Quia ille est terminus qui, qui per se directè, & primariò in generatione attingitur, & non secundariò, & mediatiè, sed subsistentia sic attingitur; quia per se primò pertinet ad perfectionem termini: ergo. At tamen Respondeo cum Scoto 3. d. 6. q. 1. & distingo minorem; subsistentia formalis, nego; hæc enim duplicem dicit negationem; subsistentia materialiter sumpta, quæ est existentia compositi, concedo; nam hæc, cum non sit gratiã alterius, sed gratiã sui producta, ad ipsam sequitur illa duplex negatio, dummodò non impediatur.

IX. Dico 3. Terminus formalis, seu quo generationis est forma, & unio. Probatur terminus for-

DISPUTATIO VI.

DE GENERATIONE VIVENTIUM.

QUÆSTIO I.

Quid sit Generatio Viventium?

I. Cognitã Generatione ut sic ad generationem viventium explicandam accedo, & quamvis nominatenus tam Thomistæ quàm Scotistæ in hac definienda discordent, utpote cum aliqui plus, alii minus in definitione ponant, facilè tamen concordari in hac possunt materia, ut sola videatur controversia de voce, non de se, unde ad obvianandum multis difficultatibus, & variis explanationibus, alioquin faciendis providendo, unam tam Thomistarum, quàm Scotistarum completentem hic trado definitionem, & ad quæstionem

Augustini lib. 1. contra Maxim. Ubi ait: si animalibus dedit, ut non generent nisi quod sunt, homo hominem generat, canis canem, & Deus Deum non generat? Hoc genuit Pater, quod est, alioquin non est Filius verus, sicut de partibus animalium supra diximus. Similia habet lib. 2. c. 78. Est communis, nisi quod nonnulli addant: ly in similitudinem naturæ, quam particulam infra dandam in solutione oppositionis pro Scoto. Explicatur ergo Conclusio: Dicitur productio, in quo convenit cum productione substantiali non viventium, loquor enim de ea hic sub ratione productionis, & non mutationis: Dicitur naturalis, per quam particulam excluditur ab hac descriptione omnis productio, etiam viventis à vivente, quæ fieret per potentiam liberam, seu per voluntatem; hinc ab ea excluduntur primi homines, licet facti sint à DEO vivente, etiam aliquo modo ad ejus imaginem & similitudinem, sicut

II. Dico: Generatio viventium ut sic, bene describitur, quod sit: Productio naturalis viventis à vivente mediante principio conjuncto. Hæc est D.

& Angeli facti à Deo vivo viventes. Imò ut docet Doctor 3. d. 8. q. un. §. ad quæstionem & Theologi communiter, Processio Spiritus S. ideo non dicitur generatio, quemadmodum dicitur productio Verbi, quia nimirum procedit per principium Liberum, scilicet, voluntatem, non verò per naturale scilicet, intellectum; unde D. Augustinus lib. 15. Trinit. cap. 14. ait: *Filius procedit, ut natus, Spiritus Sanctus ut datus*; Datio autem fit per voluntatem, voluntas autem non est principium naturale, & hinc Spiritus S. non dicitur Filius, licet in similitudinem Patris procedat, quia, ut loquitur D. Augustinus lib. 3. contra Maxim. 14. *Non omne, quod procedit, nascitur, licet omne procedat, quod nascitur, sicut non omne, quod bipes est, homo est, quamvis bipes sit omnis, qui homo est.* Productio verò Filii verè dicitur generatio, & comprehenditur in hac descriptione, quia est naturalis, cum sit à principio naturaliter agente. Dicitur etiam *vivens à vivente*, in quo generatio viventium differt ab omnibus aliis generationibus inanimatorum, imò etiam animatorum procedentium à principio non vivente; hinc si verum est, ut quidam volunt, viventia, quæ generantur ex putri materia, ut ranæ, vermes, &c. produci à sole, generatio ipsorum non potest in rigore dici propriè generatio viventium, quia non est generatio viventis à vivente, sed à non vivente. Ponitur denique *mediante principio conjuncto*, ad significandum, quod genitum in se debeat habere aliquam substantiam, quæ fuit antè in generante, sicut in generatione Filii æterni patet, nam eadem essentia est in Patre, & Filio, seu generante, & genito; in plantis verò, brutis, & hominibus est semen, quod à generante deciditur. sub hac enim ratione dicitur fieri genitum ex substantia generantis; unde per hoc excluduntur generationes, quæ fiunt (si tamen aliquæ fiunt) à demonibus incubis; nam in his nihil demon sui, aut de substantia sua communicat genito, sed tantum semen alienum transfert in vas femina; quare fœtus nascens, partus dici debet hominis, cujus semen fuit, non verò demonis; hinc etiam fit, ut oviparix generatio & partus tribuatur avibus ova ponentibus, non verò illis, quæ ova tantum fovent, quod ipsa confirmat experientia, quæ videmus quòd si gallina foveat ova anatis, anates procedunt, non gallinæ. Excluditur etiam productio, quæ vivens producit aliud vivens, sed non mediante principio conjuncto, ut est productio hominis à Deo. Per principium autem in definitione positum debet intelligi principium activum, & non passivum, quod tantum ut materia se habet, hinc Eva non dicitur genita ab Adamo, licet fuerit ex ejus costa efformata, nec etiam animalcula homini domestica frequenter, sicut & brutis, possunt dici ab eis generari, quia non nisi materialiter, & passivè ad eorum productionem concurrunt, subministrando materiam, ex qua generantur.

Genitum debet aliquid habere de substantia generantis.

Principium debet esse activum.

III. Scotus objectus loquitur de specie & generatione univoca.

Opponitur contra definitionem datam Authoritas Doctoris 1. d. 13. q. un. ubi describit generationem viventium, quòd sit productio naturalis viventis à vivente producenti in natura, quod tamen nos omittimus;

ergò non est conformis Doctori. Respondet Scotum in illo Loco non definitivè generationem ut sic, sed solum unam speciem univocam, nam non potest verè negari generationem muli ex equo & asina esse generationem viventis à vivente, neque potest ostendi similitudo muli cum equo, aut asina, à quibus producit: ergò specie distinguitur, adeoque descriptio nostra non erit contra Scotum, sed Scoticitas Scotum malè explicantes.

QUÆSTIO II.

An Parentes activè se habeant in generatione Filii?

Quæstio hæc forum meum excedere videtur, cum ejus examen potius ad Medicos, & Anatomistas spectet, quam ad me, cum etiam, quia iis prælego, quibus competituris scire, quid sit diligere Fratres, quam disputare, quomodo, vel quid sit generare Filios, verumtamen quia castis auribus casta omnia sunt, nullus malè audiet, & si quis adhuc sensario malè affectato laboraret, utilitas tamen hujus quæstionis immaturo zelo præponenda est. Itaque duo quaruntur hæc; primò: an uterque parens, id est tam mas, quam femina in generatione prolis activè se habeant, vel an solum Pater activè, Mater verò passivè; Secundò: quidnam in generatione prolis producant? Circa primum Thomistæ secuti Aristotelem in Gen. 1. 19. docent, Matrem non concurrere activè emittendo verum semen, sed tantum passivè subministrando videlicet materiam, id est sanguinem menstruum, circa quem sperma virile, sicut artifex circa aliquam materiam. Opposita sententia est omnium Medicorum, & Doctoris 3. d. 4. q. un. §. tunc dicit, quod utrumque parentem concurrere activè subministrando verum semen, unde ex eodem citato Nota: In generatione hominis, & aliorum animalium perfectiorum, per propagationem genitorum hæc omnia concurrere præcipue ex parte femina; primò enim intervenit motus localis, quòd materia corporis generandi detatur ad proportionatum & proprium Locum ipsius generationis, Secundò figuratur corpus generandum, quando materia in diversas partes distribuitur, & secundum diversas figuras delineatur; Tertiò condensatur & alteratur materia, ut in illam forma corporeitatis induci possit, ubi etiam motus localis intervenit, quòd partes illæ condensantur, & minorem occupant Locum; hæc omnia præcedunt organizationem; quartò organizatur corpus quæ in introductione formæ corporeitatis consistit; quintò est animatio, quæ immediatè, & in eodem instanti temporis organizationem consequitur. Denique est ipsa prolis augmentatio, sive intra ventrem matris existentis, sive postquam jam exivit, ad hanc mater se non habet activè; quod idem clarè D. Augustinus lib. 33. q. 9. §. 56. sic describit: *Dicitur autem conceptio humana sic producere & perfici, ut prima sex diebus lactu habeat similitudinem (semen supple) sequentibus diebus novem convertatur in sanguinem, & decem diebus solidetur, reliquis diebus decem & nati formatur*